

LLENGUA ESTÀNDARD

I

VARIACIÓ LINGÜÍSTICA.

ÍNDEX

*Primera Part:

-Les llengües estàndards:

·Funcions d'una llengua estàndard.

·Processos d'estandarització.

*Segona Part:

-La variació dins de les llengües constituïdes:

·Variació i varietats lingüístiques:

·La variació estilística.

*Tercera Part:

-L'estandarització de la llengua catalana:

*Quarta Part:

-Biografia.

-Tema.

-Conclusió.

-Opinió personal.

PRIMERA PART:

Les Llengües Estàndards:

FUNCIONS D'UNA LLENGUA ESTÀNDARD:

-Què es una llengua estàndard?.

Es una condició per a què pugui existir una societat moderna, també és una realitat que surt de la mateixa modernització de la societat.

La llengua estàndard és una varietat, codificada, que s'usa de model de referència a tots els membres d'una

comunitat lingüística en uns àmbits.

L'estàndard fa més funcions: actua com a element clau per a l'existència de la consciència de la comunitat lingüística i per fer possible l'existència d'un sistema equilibrat d'actituds positives dels parlants vers la pròpia llengua, indispensable perquè aquesta tingui garanties de plenitud i continuïtat.

-L'estàndard com a model de referència.

+Llengua estàndard i ús correcte.

N'hi ha unes normes per a l'ús considerat correcte satisfà una de les necessitats bàsiques dels membres d'una comunitat lingüística: la necessitat de seguretat en la seua activitat comunicativa. Això va relacionat amb el que s'anomena **lleialtat lingüística**, es a dir, l'adhesió dels parlants a la seua llengua i la voluntat de mantenir-la.

Molt sovint el que s'anomena **autoodi** té un component que hem de relacionar amb la inseguretat lingüística.

Devegades l'estàndard només és un referent per als àmbits formals o, només per a la llengua escrita. D'aquesta manera l'estàndard és una **varietat funcional**, o sigui que és utilitzada per a unes funcions en concret.

Es el que s'esdevé en la situació sociolingüística anomenada diglòssia.

En la majoria de comunitats lingüístiques la llengua estàndard esdevé un model de referència global per a tota la comunitat i per a tots els usos.

+Llengua estàndard i discriminació social:

El domini de la llengua referencial, el coneiximent de les seves regles, la destresa en el maneig dels seus recursos i la capacitat d'usar-la d'una manera adequada a cada situació. La llengua és un filtre en l'ascens social.

Una de les funcions bàsiques d'una llengua és, la funció discriminant. Per això en una comunitat lingüística normal el domini de la llengua és una necessitat i un valor reconeguts per tothom sense discussió. D'aquí es deriva que tothom que viu en el lloc d'aquesta llengua estarà motivat per prendre-la i assolir-ne un domini com més gran millor. En canvi, a les comunitats amb una llengua subordinada, la funció discriminant és exercida per la llengua dominant.

La funció discriminant és exercida per la llengua dominant. La llengua dominant actua com a estàndard dels parlants d'una llengua subordinada i assumeix totes les funcions que en d'altres circumstàncies correspondrien a l'estàndard propi.

+ Estàndard i diglòssia.

Ferguson (1959), va analitzar un tipus de situació sociolingüística (**diglòssia**), en què una varietat lingüística estandaritzada alterna amb una altra o altres de no estandaritzades, de manera que la primera ocupa l'espai dels àmbits formals, i les segones, l'espai dels àmbits informals.

També ha parlat de diglòssia interna i doble diglòssia (com per exemple, Bernado i Rieu, en 1977).

En el moment actual les situacions de diglòssia en el sentit original són estranyes en el context de la cultura dita occidental. Aquesta col·loquialització és inevitable en un món dominat per la intensitat de les

comunicacions i per l'imperi de les noves tecnologies.

–L' estàndard i,la lleialtat lingüística.

Els parlants d'una llengua estàndard es senten posseïdor d'una **veritable llengua**, una llengua autosuficient. La llengua estàndard proporciona als parlants la seguretat necessària.

Una varietat lingüística no estandaritzada o amb dèficits en el' estandarització comportarà necessàriament una sèrie de dèficits en tots els sentiments esmentats.

Els usuaris d' una varietat lingüística que no els proporciona prou seguretat comunicativa tendiran a adherir-se a una altra varietat que els satisfaci aquestes necessitats.

PROCESSOS D'ESTANDARITZACIÓ.

–Components i etapes.

Haugen (1983) ha estudiat els processos d'estandarització.

Per a haugen, en'hi ha quatre fases en la planificació lingüística son les següents:

- **Selecció.** Consisteix a prendre opció por una determinada varietat llingüística, a partir de la qual es desenvoluparà el procés d'estandarització. Podem parlar de selecció quan en la comunitat humana en la qual ha de tenir lloc l' estandarització hi ha un conjunt de varietats lingüístiques prou diferenciades i contrastades.
- **Codificació:** consisteix a establir normes por a l'ús de la varieta que s'està estandaritzant i a determinar quines formes i quins elements lingüístics entren dins d'aquesta varietat i quins en resten fora. Inclou tres etapes:
- **Grafització:** o establiment de les normes ortogràfiques, el requisit més bàsic per al desplegament social de la nova varietat.
- **Gramatització:** o fixació de la morfologia i de les regles sintàctiques.
- **Lexicació:** o confecció de l' inventari del lèxic amb l' especificació del significat exacte de cada mot.
- **Implementació:** és l'ensenyament de la llengua codificada a tota la població mitjançant el sistema escolar. Si le comunitat que parla la llengua en vies d' estandarització no té prou poder polític per a impulsar sitisfactòriament la instal·lació completa de la varietat codificada en els àmbits formals, podem parlar d'una llengua codificada, però no d' un estàndard reeixit. La difusió de la varietat codificada produeix les normes d'ús socialitzades que matissen, que complementen, i que, fins i tot, poden rectificar les propostes inicials de la codificació.
- **Elaboració:** consisteix en un desenvolupament de l' acció codificadora i s' ha d' entendre com l' actuació, l' enriquiment i l' especialització dels recursos expressius de la llengua. Alguns autors estableixen una diferenciació entre l' elaboració, és a dir, l' ampliació i modernització dels recursos lèxics i el cultiu, que porta al deplegament funcional i a la diversificació d'estils. Mentre que la codificació i l' elaboració són activitats de despatx, el cultiu de la llengua és impensable si no és en el marc del que s' ha anomenat implementació. Conseqüència de l' elaboració són la completesa, és a dir el fet que la varietat elaborada és apta per a totes les funcions, per a tots els usos i per a tots els àmbits de comunicació.

1) **Models d' estandarització:** podem distinguir diversos models d'estandarització:

- **Model unitarista:** és una varietat geogràfica serveix de base per a l' estàndard i es prescindeix de les altres, que resten d' aquesta manera en posició de contrast respecte de la llengua comuna i en situació de ser desplaçades per aquesta.
- **Model composicional:** o també anomenat compositiu. Es constitueix un estàndard unitari, però no sobre un

sol dialecte, sinó a partir d' aportacions de tots, encara que un d' ells pot tindre més pes que els altres. Aquest model, porta inicialment un estàndard artificiós, i aixó, pot comportar algunes dificultats en la socialització. Cal no confondre estàndard composicional i estàndard polimòrfic. L' estàndard composicional és un estàndard unitari que cerca de seleccionar una forma en cas de concurrència; simplement que de vegades l' agafa d' una varietat geogràfica i de vegades d' una altra.

- **Model d' estàndards autònoms:** és propi de llengües parlades en un extrem epai geogràfic fragmentat en marcs politicoadministratius diversos. Aquests constitueixen també marcs d' interacció social cohesionats cada un d' ells i amb una certa devinucació uns dels altres.

-La codificació:

+Centres de codificació.

Les primeres tasques de codificació de les llengües modernes són, obra de gramàtics i d' humanistes que actüen individualment. Més endavant, aquesta activitat s' oficialitza i s' assigna a institucions públiques. La primera academia va ser la fundada a 1634 pel cardenal richelieu, es va anomenar l' acadèmia francesa.

+Criteris de codificació:

- **Criteri històric:** consisteix a decantar-se per la solució més antiga o per la que s' ajusta més a l' etimologia, o a preferir en general les formes avalades per la tradició. La historicitat no és un valor en si mateix, sinó que pot ser-ho en tant que en una forma històrica convergeixen altres valors i en tant que possibilita l' objectiu de la unitat formal i, en conseqüència, de la funcionalitat comunicativa.
- **Criteri literari:** l' ús fet pels grans escriptors sol ser un element tingut en compte en les tasques de codificació.
- **Criteri geogràfic i demogràfic:** es preferèixen les formes més usades per la gent. En el cas de llengües sotmeses a una forta interferència d'una altra llengua pot ser recomanable de considerar-lo secundari, especialment si s' actua amb principis d' estàndard compositiu.
- **Criteri de classe social:** és un criteri poc presentable per a codificacions actuals, i no cal dir que rebutjable en el cas de comunitats lingüístiques subordinades en les quals els parlants de nivells elevats, no solen sinó aportar les formes més dependents de la llengua dominant.
- **Criteri lògic:** aquest concepte pot estar renyit amb les concepcions gramaticals més modernes, que demostren que la qualificació de poc lògica atribuïda de vegades a una llengua no és més que un prejudici del coneixement limitat del sistema gramatical.
- **Criteri de diastemàticitat:** amb aquest criteri es dona preferència a les formes que presenten l' estructura més globalitzadora de la llengua. Ha estat aplicat amb molta eficàcia en l' establiment de normes gràfiques.
- **Criteri de genuïtat:** s' opta per un mot o forma autòctons si es troba en concurrència amb altres deguts a la influència exterior.

+Codificació i interferència:

Quan una varietat lingüística resta subordinada a una altra, es produeix les interferències lingüístiques, que consisteixen en un doble fenomen: hi ha una substitució d' elements propis de la varietat interferida per elements interferidors que agafen prestigi social i, per altra banda, totes les noves necessitats expressives són satisfetes per les solucions aportades per la varietat dominant.

-El control de l' ús lingüístic:

Les normes socialitzades sobre l' ús correcte i adequat de les formes lingüístiques que hi ha en una societat formen part d' un conjunt normatiu més ampli.

El fet que una llengua estàndard es caracterize per una estabilitat bàsica no vol dir que sigui una realitat

inmutable.

–Dificultat en l' estandarització de les llengües subordinades:

A les comunitats lingüístiques no subordinades la llengua estàndard es relaciona amb la funcionalitat de la comunicació i fa una funció de discriminació social.

La dinàmica d' una llengua en plenitud de funcions i la dinàmica d' una llengua subordinada es poden posar en relació a una mena d' oposició entre cultura i natura. La cultura és intervenció planificació, transformació, enginyeria de tot tipus. La natura exigeix respecte i conservació. La codificació i l' elaboració lingüístiques, la recerca de la qualitat i la funcionalitat no es discuteixen per a les llengües normals.

A les comunitats lingüístiques subordinades, la llengua és un instrument que expressa identitat de grup.

SEGONA PART

La variació dins les llengües constituïdes

VARIACIÓ I VARIETATS LINGÜÍSTIQUES

–La variació lingüística:

Aquesta variació és un fet universal.

Els factors que condicionen la variació poden ser de dues classes: uns tenen a veure amb les característiques de la situació en què es produeix la comunicació.

Això ens permet parlar de dos tipus bàsics de variació: variació dialectal i variació estilística o funcional.

I segons la situació:

- **Variació geogràfica:** és l' existència de formes lingüístiques pròpies de grups de parlants associats a àmbits geogràfics diferents.
- **Variació social:** és l' existència de formes lingüístiques pròpies de grups socials. La variació geogràfica té un caràcter horitzontal, la variació social és considerada com la dimensió vertical de la diversitat lingüística.
- **Variació diatípic:** és l' existència de formes lingüístiques que els parlants associen a les situacions específiques en què es produeix la comunicació, definides per la presència de diversos elements.

–Concepte de varietat lingüística:

És molt complicat definir la varietat lingüística, i a l' hora , ens trobarem dificultats.

Una varietat lingüística és un conjunt d' elements lingüístics adscrits a un grup humà o a un context de producció lingüística.

Una varietat lingüística és una configuració d' elements lingüístics definida en funció de la categoria extralingüística que s' hagi adoptat.

Els quatre tipus de varietats lingüístiques son aquests:

- **Varietats dialectals:** estan relacionades amb grups d' usuaris, que reflecteixen la identitat lingüística d'

aquests grups.

- *Varietats geogràfiques*: Són conjunts de trets lingüístics associats a un grup geogràfic.
- *Varietats socials*: Són conjunts de trets lingüístics associats a un estrat social.
- *Varietats temporals*: Són conjunts de trets lingüístics associats a un grup de parlants situats en una època determinada.
- ***Varietats estilístiques o fundionals***: conjunt de trets lingüístics associats a un àmbit de comunicació.

Les varietats lingüístiques es presenten en relació a grups de caràcter geogràfic.

Situats en la perspectiva restrictiva de les varietats lingüístiques, un canvi d'un volum considerable d'elements lingüístics a causa d'un canvi de context i fet de manera conscient indica la presència de varietats diferents les quals són varietats foncionals en distribució complementària. Alguns elements lingüístics per raó del mateix canvi de context indica la presència de registres diferents.

–Quina classe de varietat és l' estàndard?

La llengua estàndard és utilitzat amb dues accepcions diferents: con a varietat comununa fruit d' un procés complex de normalització i d' elaboració i com a registre intermedi.

Quan en un grup de parlants hi ha coexistència entre l' estàndard i un conjunt de formes lingüístiques no estàndards, quan aquells parlants convien les formes no estàndards del parlar col·loquial per les formes estàndards en passar a un àmbit formal, poden ocórrer dues coses:

- que les formes estàndards i les no estàndards configurin dues varietats clarament diferenciades i contrastades, amb la corresponenet consciència de tal contrast en els usuaris, amb la qual cosa seríem davent una situació de diglòssia, i l' estàndard funcionaria com una varietat funcional.
- Que entre les formes estàndards i les no estàndards hi hagi una distància escassa de tal manera que el pas del col·loquial al formal sigui un trànsit de poca entitat.

–Precisions sobre el terme dialecte:

En sentit originari, el mot dialecte significava cada una de les varietats lingüístiques associades al conrea literari d' un gènere concret.

Desapareix durant l' edat mitjana, aleshores, la realitat lingüística consistia en la simple dualitat llatí i vulgar, un vulgar que consistia en una multitud de varietats en un principi iguals.

La lingüística moderna i la sociolingüística han volgut rehabilitar el terme, desproveint-lo de les connotacions pejoratives. El resultat és la coexistència de dues concepcions del mot.

–Una altra classificació de les varietats lingüístiques:

Fisham distingeix set tipus de varietats lingüístiques, en funció del fet que tinguin els quatre atributs o propietats següents:

- ***Estandarització***
- ***Autonomís***: el fet que una varietat pugui ser considerada com un sistema independent d' altres sistemes. De caràcter estructural carregada de dificultats teòriques.
- ***Historicitat***: característica de les varietats lingüístiques sorgides per un procés de canvi històric
- ***Vitalitat***: el fet que una varietat sigui parlada per una comunitat com a llengua materna i transmesa per

via familiar normal.

Els pidgins són varietats formades per hibridació d' una llengua europea i d' una altra llengua pertanyent a pobles colonitzats per Europa.

Les varietats clàssiques són aquelles que inicialment poseïen la totalitat dels atributs i que han perdut la vitalitat.

Les varietats artificials, a més de no posseir una comunitat de parlants nadius, no tenen historicitat, és a dir, no han sorgit per un procés històric secular, sinó que són en la seva formació un producte de laboratori.

–Variació i variables lingüístiques:

Hi ha dues maneres d' enfocar la diversitat lingüística partint de les varietats lingüístiques i a partir dels elements lingüístics individuals.

El primer tipus, té per objecte el coneixement de les relacions entre llengua i societat.

Un element lingüístic susceptible de presentar més d' una realització es diu un element lingüístic variable, o una *variable lingüística*, i cada una de les realitzacions, *variant*.

Les variables lingüístiques estan en relació amb un cert nombre de variables socials. Les variables socials també es diuen independents, i les lingüístiques, de pendents, perquè aquestes estan condicionades per aquelles. L' estudi d' aquestes relacions és l' objecte de la sociolingüística.

Les variables lingüístiques tenen un valor o un significat social es a dir, les variants les quals es realitzen ens donen informació sobre les característiques dels locutors que les utilitzen o dels contextos en què s' utilitzen.

Els moderns estudis de la variació, enquadrats en el marc de la sociolingüística,

- s' interessen per la variació en totes les seves dimensions,
- Tracten de formular les correlacions existents entre les variables lingüístiques i les variables extralingüístiques,
- No pretenen només indicar la presència o l'absència d'unes o d' altres variants sinó determinar les freqüències d' us de cada una d' elles en els diversos sectors de l' us lingüístic,
- A partir de les observacions anteriors es proposen d' analitzar i descriure els fenòmens de canvi lingüístic que s' estan produint.

LA VARIACIÓ ESTILÍSTICA

–Visió tradicional:

Abans de l'establiment del marc teòric sobre els registres més acceptat actualment, el camp de la variació diatíptica fou cobert normalment pel rètol **novells de llenguatge**. Sempre han existit les jerarquies en el llenguatge, en'hi ha dos tipus de llenguatge, el solemne i el familiar.

–Els registres: perspectiva actual:

Els registres són entesos com a varietats funcionals de la llengua i la seua naturalesa ve determinada per tres tipus de factors: cap, mode i tenor.

- **Camp:** correspon al tema del discurs. Com la política, l' esport, la medicina, la moda o la vida quotidiana.

La característica principal dels registres de camp tècnic és la utilització d'un lèxic especialitzat, precís i inequívoc, que sovint és recopilat en els vocabularis terminològics.

- **Mode:** és el factor que correspon a les condicions de producció i de transmissió del discurs i als elements materials implicats. S'estableix la dicotomia bàsica entre llengua parlada i llengua escrita.
- **Tenor:** representa el tipus de relació que s'estableix entre els interlocutors i es vincula al rol de cada un d'aquests en la comunicació. I aquí es distingeix entre tenor personal i tenor funcional. El tenor funcional té a veure amb les intencions del discurs, és a dir, amb allò que volem aconseguir amb l'acte comunicatiu. També en funció d'aquestes variables el discurs es confegeix amb la selecció d'unes o d'altres formes lingüístiques. Cada llengua té un sistema de registres diferent, perquè els processos d'elaboració d'aquests s'ha fet en circumstàncies distintes.

–Subcodis i registres:

Berruto estableix una distinció que pot aportar llum i estimular la reflexió sobre la variació lingüística.

Els subcodis es caracteritzen per tenir, a més de tots els elements del codi-llengua, una sèrie d'elements adjunts o agregats.

Els registres consisteixen en la utilització d'una part del codi.

Un parlant d'una varietat lingüística continua usant aquesta varietat quan parla o escriu. Però els altres nivells del sistema lingüístic, com la fonologia, la morfologia o la sintaxi, no seran afectats. Els subcodis són, repertoris, els elements dels quals sovint no figuren en els diccionaris generals, sinó que cal anar a cercar-los a vocabularis. Un terme d'un subcodi tingui una significació diferent en aquest subcodi i en la llengua general.

La variació funcional representa una restricció del concepte de registre en el qual s'integrava el camp del discurs i la seva conseqüència lingüística més directa: la presència d'unes determinades unitats lèxiques.

–L' argot:

Aquesta paraula és un gal·licisme, i els seus usos són els següents:

- Per a designar qualsevol mena de llengua d'especialitat que, segons hem vist, és un repertori de termes especialitzats propis de ciències, tècniques, oficis o activitats.
- En un sentit molt més estricte, i d'acord amb l'ús originari, un argot és un repertori lèxic propi d'un sector social més aviat reduït que l'empra amb finalitats críptiques, per a evitar la comprensió per part de la gent de fora del grup. Els argots més característics són el dels delinqüents, el de les prostitutes i el dels gitans, varietats associades a grups socials marginats. Es tracta de repertoris lèxics sense entitat fonològica o morfosintàctica.
- Finalment, s'usa el terme argot per a referir-se a un conjunt de paraules que constitueix una moda d'un determinat moment entre algun sector social concret. Els argots o es nodreixen de la llengua general, mitjançant procediment de canvi formal o de transposició semàntica, o es modreixen d'altres llengües.

–Registres bàsics:

+La llengua col·loquial:

És el registre propi de les situacions quotidianes. És el més bàsic dels registres i el que representa la major part del conjunt de l'ús lingüístic. És un registre universal: el tenen totes les llengües, cosa que no ocorre amb els altres registres. Presenta aquests elements:

- **Camp:** el que podríem dir la quotidianitat, és a dir el conjunt de temes referents a la vida ordinària.

- **Mode:** oral espontani.
- **Tenor funcional:** basicament interactiu, us del llenguatge com pretext per a exercir la solidaritat i la sociabilitat.
- **Tenor personal:** informal, aon hi ha grans distàncies entre els actors, i en què l'atenció que aquests presten al seu discurs e spor dir que és escassa.

+La llengua literària:

Es tracta d'un conjunt de registres que tenen en comú una altra elaboració i que tenen per finalitat d'emoció i de plaer.

Dins la llengua literària s'inclouen també altres registres bàsics, com el col·loquial, propi dels diàlegs de la novel·la o del teatre, es tracta d'una imitació de la llengua col·loquial fals.

+La llengua científica:

El registre científic és un conjunt de característiques lingüístiques pròpies del textos científiques, com puguin ser trets sintàctics o d'estil. Característiques que estan en relació amb el camp tècnic, el mode escrit el tenor personal formal i un tenor funcional informatiu o instructiu. Les principals d'aquestes característiques són les següents:

- El lèxic es caracteritza per la precisió, la biunivocitat i la universalitat.
- Presenta un grau de formalització alt.
- A la sintaxi, es construeixen amb oracions enunciatives amb ús freqüent de la veu passiva, la passiva reflexa i les construccions amb hom.
- A diferència dels registres literaris, el científic és objectiu impersonal. S'eviten qualsevol marca de la personalitat de l'utor els enfocaments subjectius i les segregacions emotives.

+Els registres formals neutres:

Estracta generalment de llengua escrita, o llengua llegida en el cas dels mitjans audiovisuals. Es tracta de comunicació pública som davant un tipus de llengua formal i no hi tenen cabuda les especificitats del registre col·loquial, com la vaguetat lèxica, les paraules argòtiques o vulgars.

Els registres neutres són impersonals: es limiten a transmetre informació objectiva d'una manera clara i funcional; per ixò és important un lèxic just i unes frases entenedores que tinguin la coherència i l'ordre adequats.

TERCERA PART

L'estandarització de la llengua catalana

–El català abans de Pompeu Fabra:

La llengua catalana iniciava un camí de subordinació just quan les diverses llengües europees començaven a establir seriosament la seva codificació i es trobava en plena prostració quan aquelles llengües revisaven i modernitzaven els sistemes ortogràfics i les normatives gramaticals.

En ortografia hi havia seguidors d'usos medievals i partidaris de la racionalització i de la modernització; partidaris de grafies genuïnes i partidaris de grafies forasteres; etimologistes, simplificadors i fonetistes a ultrança defensors d'un sistema gràfic de visió geogràfica més estreta i altres que partien d'una visió més global de la llengua.

En el terreny de la morfologia i la sintaxi hi havia seguidors d'una llengua medievalitzant que utilitzaven formes com l'article masculí *lo* i *los*, els pronoms personals, els possessius, la preposició *ab*, l'auxiliar *ésser* i la morfologia verbal de la llengua antiga i els partidaris de la llengua tal com era parlada en aquell moment.

Els escriptors s'ajustaven en general a un model de la llengua culta tradicional, anomenat llengua acadèmica.

La nostra particular *questione della lingua*, el debat entre academistes i populistes, tradicionalistes i modernitzadors, tenia una qüestió de fons transcendent: quin projecte sociolingüístic hi havia per a la llengua catalana, què asoïraven a fer amb el català els homes embrancats en aquells debats.

–Principis de la codificació FABRIANA:

+Modernitat:

Fabra és un renovador que trenca una llarga tradició que establí dues llengües paral·leles i distanciades, i ho fan en funció del seu projecte de fer del català una llengua d'ús total i no un instrument de recreació d'un cercle d'iniciats.

La modernització resolía, en determinada mesura, el problema del divorci entre la llengua parlada i l'acadèmia tradicional, però es creava un altre: aquesta llengua acadèmia tradicional solucionava la qüestió de les diferències dialectal.

La llengua viva que defensa Fabra es refereix als punts fonamentals de la llengua i, especialment de la morfologia, i no s'ha d'entendre com una preferència sistemàtica i absoluta per la llengua parlada espontàniament.

Fabra representa doncs, la recerca d'un equilibri entre modernitat i tradició, entre respecte a la llengua viva i promoció de noves normes lingüístiques amb l'objectiu d'assolir un producte superior.

+Unitat i composicionalitat:

Fabra va destacar que l'objecte del codificador era aconseguir una llengua nacional dotada, com tota llengua nacional, de dues característiques essencials: la unitat interior i la genuïtat, la màxima cohesió de portes endins i la màxima diferenciació de portes enfora.

Fabra és una recerca d'equilibri entre la idea de construir l'estàndard sobre el català de la capital i una concepció de tipus composicional, marcada aquesta, però, per u cúmul de limitacions i de dificultats de difícil solució.

La fixació de l'ortografia catalana fou guiada en gran part per l'objectiu d'un estàndard composicional.

La sintaxi i el lèxic no representaven problemes per a construir una llengua unificada.

L'autèntic conflicte a l'hora d'abordar aquella llengua unificada era la morfologia, i sobretot la morfologia verbal, on hi ha les formes que podríem anomenar incompatibles.

+Genuïtat:

D'un primer moment Fabra es mostra partidari de substituir tots aquests mots i formes, dins un procés creatiu de construcció d'una llengua nacional en peu d'igualtat amb les restants llengües nacionals europees.

Però és segur que cap d'ells no tenia una idea exacta de la magnitud de la tasca a realitzar: tot just començada

l'obra de redreçament de la llengua, no podien albirar l'estat de degradació a què aquesta era arribada; i, per altra part, llurs aspiracions moderades, tocant l'ús del català com a llengua literària.

Fabra fou sempre un entusiasta de la deshispanització.

El objecte de deshispanització i de recatalanització de la llengua representava una tasca impressionant, atesa la intensitat i profunditat amb què s'havia produït l'acció de l'espanyol.

+Universalitat:

Fabra volia una llengua genuïna i alhora universal;esa dir que seguís les solucions en les quals concidien la majoria de llengües europees.

En al ortografia , Fabra defensà fins a un cert punt l'ús de pautes gràfiques coincidents amb les de la majoria de llengües de cultura: l'ús de la doble *ela*, el criteri etimològic en l'ortografia de les oclusives finals, els nexes , la *m* de mots com circumferència o èmfasi, la *q* de freqüent o quocient, algunes consonants dobles.

Els codificadors de l'ortografia catalana posaren uns límits en aquest camp.

En la forma de les paraules on Fabra defenia la universalitat.

+Funcionalita

Fabra volia una llengua elaborada de cultura.

Camp lèxic: proposà d'utilitzar en molts casos les variants formals per establir diferències semàntiques que donarien a la llengua major precisió.

Camp gramatical: s'afanyà intensament en la recerca de claredat i proposà d'abandonar un reguitzell de construccions ambigües o imprecises, alhora que establí l'ús general d'elements gramaticals que marquen distincions bàsiques.

L'obra de Fabra descansa damunt uns principis sòlids , concebuts per ell en funció del projecte de convertir una llengua subordinada, desintegrada i embastardida en una llengua nacional moderna destinada a servir de vehicle de comunicació general d'una societat catalana que havia de recuperar el rumb i el protagonisme.

-Debats sobre el català estàndard:

+Estàndard i paraestàndards:

La Dictadura representà la paralització de totes les activitats en català. Els únics textos que es publiquen sobre llengua es limiten a guardar i a difondre l'ortodòxia normativa; com les *Converses filosòfiques* o els vocabularis de barbarismes.

La vella qüestió de les formes regionals incorporades a la normativa va determinar la incorporació al debat d'un nou rètol: els *paraestàndards* regionals.

La qüestió era què s'havia de fer amb l'estàndard català i amb aquella paraestàndard de segona categoria en la nova situació sociopolítica.

La qüestió dels paraestàndards continua essent un dels grans temes de discussió dins el capítol de l'estandarització del català.

+El català light:

El canvi en les funcions de la llengua coincidí amb un nou debat sobre el codi de dimensions considerables.

Es tracta d'un discurs que posa èmfasi en la idea que hi ha un català normatiu massa artificiós, fet en funció d'una visió essencialista de la llengua i lligat a unes determinades concepcions polítiques .

Una llengua no és un mer instrument de comunicació, sinó també una entitat que és a la base de la identitat d'una nació, i no és acceptable de qualificar aquest fet elemental d'essencialisme.

Els components de la teoria i la pràctica del català light van just en sentit contrari als d'un procés normal d'estandarització:

a) *reduccionisme* --> habitual en els registres formals de totes les llengües romàniques, que és el contrari de l'expansió d'usos, funcionalment diversificadora i enriquidora, pròpia de tota estandarització.

b) *disgregació geogràfica*

c) *subordinació* --> en el sentit de manca d'autonomia per a la innovació lingüística i la creativitat.

-Els principals problemes actuals:

+La pronúncia estàndard:

La codificació fabriana va ser pensada bàsicament per a la llengua escrita.

La fonètica és el terreny on una llengua estandaritzada es pot permetre més variació i on es pot acceptar un cert relaxament, fets que no comprometen la funcionalitat de l'estàndard. Un model d'estàndard fonètic sempre es va perfilant en el context de la vehiculació de la llengua codificada, es un procés en part dirigit i en part espontani.

L'Institut d'Estudis Catalans ha publicat una proposta d'estàndard fonètic que classifica i jerarquitzava les diverses pronúncies regionals existents.

Amb l'ajuda d'aquests instruments i amb un procés de selecció més o menys naturals es va establir a cada una de les àrees geogràfiques catalanes.

+La morfologia verbal:

L'existència de morfologies verbals regionals és la base principal de la regionalització de la llengua de referència; una regionalització que dificulta la fluïdesa de la comunicació interdialectal.

La fragmentació de l'espai comunicacional català afavoreix la fragmentació de la llengua, i aquesta és un impediment per a la unitat de mercat lingüístic.

Hi ha dues solucions al problema de la unificació de la morfologia verbal catalana , les quals requereixen totes dues un procés gradual i un context social d'ús ple de la llengua i sense barreres ni compartiments, però que també requereixen la fixació clara d'objectius: la generalització a tot l'àmbit lingüístic de la morfologia actualment en ús a l'àrea de barcelona; o l'adopció d'una morfologia unificada de tipus composicional que integrés un major gruix d'elements centrals.

+La interferència:

Aquest és el gran tema de l'estandarització del català modern.

Una opció a tenir en compte és la que situa en la línia de cercar un reequilibrament de les distàncies del català respecte de les llengües de l'entorn.

El volum d'hispanismes que hi hauria d'haver en el català hauria de respondre més que altra cosa a les aportacions culturals produïdes pel món hispànic, com els gal·licismes, italianismes o anglicismes que hi ha en les diverses llengües són una manifestació de les aportacions de les cultures francesa, italiana o anglosaxona respectivament.

Es pot dir que aquesta idea forma part d'una tradició catalana posada de manifest repetidament per Fabra.

Aquest procés només es pot produir si l'estandarització del català es desenvolupa en unes condicions socials complementament favorables i, per tant, ben diferents de les actuals.

-Aspectes socials de L'estandarització del català:

El veritable problema de l'estandarització del català està en la fase de vinculació o d'implantació social.

El català actual assumit com a model per la part de la societat que està en condicions de fer tal assumpció és ben diferent del que ens hauria arribat en unes condicions històriques de no subordinació, però també és ben diferent del que tindriem sense la tasca de codificació que s'ha fet.

+Dèficits funcionals de l'estàndard català:

Grans masses de població continuen utilitzant un català, per molt que vagi augmentant l'ús públic d'aquest, inalterablement marcat per l'influx de l'espanyol, aquest es troba bàsicament net de la interferència del català.

La inexistència d'una llengua catalana referencial completa determinada al seu torn uns dèficits en la funció definidora i cohesionadora de la comunitat lingüística. Molts catalanoparlants són víctimes de nombrosos dubtes i d'espores foscos sobre la identitat, els límits i les parts integrants de la seva llengua, igual que sobre la tradicionalment enverinada qüestió de noms.

També, la suma dels dèficits esmentats i la consegüent manca d'un estàndard amb el grau de prestigi social propi dels estàndards en plenitud funcional són causa d'unes insuficiències en el nivell de lleialtat lingüística de molts catalanoparlants.

Plenitud funcional de l'estàndard i respostes positives dels usuaris són realitats correlatives i inseparables. El projecte de normalització del català requereix que els dèficits en un ordre i l'altre siguin esmenats simultàniament.

+Fragmentació i secessionisme:

N'hi ha un obstacle: la compartimentació de l'espai comunicatiu que imposen les estructures polítiques i administratives.

La inexistència d'uns mitjans de difusió, especialment els grans mitjans audiovisuals, comuns a tota la comunitat lingüística condiciona decisivament la viabilitat d'un estàndard normal.

Al país valencià l'adopció del nom de *valencià* a l'estatut d'autonomia, més que quelcom perillósament i contínuament oberta a la possibilitat d'una galleguització, es a dir, la vehiculació d'una codificació alternativa incompatible amb la codificació del català comú.

QUARTA PART

Biografia de l'autor:

Gabriel Bibiloni, professor de la universitat de les illes balears dedicat a la socioingüística i especialment als temes d'estandarització, codificació i interferència de llengües, ha volgut oferir amb llengua estàndard i variació lingüística un text adreçat a un públic ampli que ajuda a aclarir el'entrellant del fenomen de la diversitat interna de les llengües i processos històrics per la quals s'arriba a configurar aquesta diversitat.

Tema:

Aquest llibre teòric tracta sobre la llengua estàndard (un tema de gran complexitat), que introdueix la teoria de com una llengua pot ser estàndard. I què difícil ho tenen dues llengües per a sobreviure en una societat, ja que una llengua es pot menjar a l'altra.

Conclusió:

Al llegir aquest llibre arribo a la conclusió que l'únic impediment per la formació d'una llengua estàndard és l'existència d'un altre estàndard. És a dir, dos punts de referència diferents, que un d'ells terminarà amb l'altre.

El català és l'instrument d'intercomunicació entre tots els que viuen aquí.

Una societat dependent no pot tenir una llengua independent.

Opinió personal

El llibre que tracte en aquest treball és un poc espès però m'ha agradat ja que he après moltes coses que desconeixia.

Al principi em pareixia una mica complicat, és a dir, difícil d'entendre però mentre anava llegint-lo cada vegada era més fàcil aquesta diàlisi, per que l'autor, Gabriel Bibiloni, explica amb paraules de fàcil entendiment el que vol dir.

Estic totalment d'acord amb el que diu l'autor; una llengua pot abarcar l'existència d'una altra llengua més dèbil.

Aquest llibre no és un dels que triaria per a llegir, però el treball s'ha fet bé, sobretot per que els treballs com aquest, d'investigació, m'entusiasmen, i procure fer-los el millor que puc. L'únic que falla és que està en valencià, ja que se'm fa pesat, però aquesta vegada no ha sigut tan problema com pensava al començar el dossier.